

Viltskadestatistik 2009

Skador av fredat vilt på tamdjur, hundar och gröda

Innehåll

Inledning	2
Delområden i statistiken	3
Rovdjursforum	4
1. Tamdjur	5
Om statistiken	5
Beviljade bidrag och ersättningar 2009	5
Skador på tamdjur 2009.....	7
Angrepp på tamdjur på fritt skogs- eller fjällbete 2009	7
Angrepp orsakade av björn 2009.....	10
Angrepp orsakade av kungsörn 2009	12
Angrepp orsakade av lodjur 2009	13
Angrepp orsakade av kungsörn 2009	14
Angrepp orsakade av varg 2009.....	15
Kartor över rovdjursangrepp på tamdjur i Sverige 2009 (figur 8).....	16
2. Hund	17
Om statistiken	17
Ersättningar 2009	17
Skador på hundar 2009	19
Karta över rovdjursangrepp på hundar i Sverige 2009 (figur 11).....	20
3. Gröda	21
Om statistiken	21
Beviljade bidrag och ersättningar 2009.....	21
Karta över skador på gröda orsakad av fredat vilt i Sverige 2009 (figur 13).....	22

Versioner av Viltskadestatistik 2009

Version	Utgivningsdatum	Förändring
1.0	2010-03-09	-

Författare: Maria Levin, Jens Karlsson, Johan Månsson, Peter Jaxgård

Denna rapport kan beställas från Viltskadecenter, Grimsö forskningsstation, 730 91 Riddarhyttan, tel. 0581-920 70, 69 73 35. Den kan även laddas ned som pdf-dokument från Viltskadecenters webbplats: www.viltskadecenter.se

Omslagsbild: Besiktning av transkadad potatis vid Kvismaren, Örebro län
Foto: Peter Jaxgård

ISBN: 978-91-86331-10-8

Inledning

Staten får i mån av tillgång på medel lämna bidrag för att förebygga skador av vilt och ersätta inträffade skador. Detta regleras i Viltskadeförordningen (2001:724) och Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om bidrag och ersättningar för viltskador (NFS 2008:16) samt i Föreskrifter om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar (STFS 2007:9). Bidrag och ersättningar för viltskador utgår endast för ”fredat vilt” - i det här sammanhanget viltarter som inte får jagas under allmän jakttid.

I budgetpropositionen anger regeringen vilka medel som får användas för viltskador. För år 2009 fördelades 111 miljoner kr till Naturvårdsverket och Sametinget.

Naturvårdsverket fick 51,8 milj kr, varav 30 milj kr var öronmärkta för sälskador och 4 milj kr för kostnader för rovdjursakutgrupper i Värmland och Dalarna och Sametinget fick 59,2 milj, varav 3,2 milj kr var öronmärkta för inventering av stora rovdjur.

Naturvårdsverket fördelade medlen till landets 21 länsstyrelser och Sametinget fördelade sina medel till Sveriges 51 samebyar.

Länsstyrelserna använder pengarna för att lämna bidrag till

1. genomförande eller utveckling av åtgärder som är avsedda att förebygga viltskador orsakade av fredat vilt,
2. information och utbildning om åtgärder som avses i 1.,
3. utvärdering av effekter av insatser som avses i 1. och 2.,
4. besiktningsmännens verksamhet,

samt för att ersätta skador på gröda och andra tamdjur än ren.

Ersättningar för skador som orsakats av fredade viltarter på tamdjur, hundar och gröda får endast lämnas för skador som besiktigats av en besiktningsman som är förordnad av länsstyrelsen. Besiktningsmännen utbildas av Viltskadecenter.

I denna rapport redovisas länsstyrelsernas användning av medel under 2009 som lämnats till bidrag för åtgärder som syftar till att förebygga skador av stora rovdjur och fåglar samt till ersättningar för uppkomna skador. Vidare redovisas även besiktigade skador på tamdjur, hundar och gröda.

Delområden i statistiken

Redovisningen av viltskadestatistiken i denna rapport är indelad i tre delområden:

1. Tamdjur
2. Hund
3. Gröda

Trender inom delområdena redovisas för perioden 1997 – 2009. För åren 1997 – 2002 har uppgifter årligen insamlats från länsstyrelsernas beslut om bidrag och ersättningar samt från besiktningsprotokoll upprättade vid besiktningar av anmälda skador. Sedan 2003 har statistiken inom delområdena Tamdjur, Hund och Gröda hämtats från den nationella databasen Rovdjursforum (se avsnittet Rovdjursforum nedan).

Ca två veckor innan uttag ur databasen informerar Viltskadecenter länsstyrelserna om vilket datum uttaget kommer att göras och påminner om att registrering av skador, ersättningar och bidrag måste ha skett innan dess. Registreringen av skador är oftast komplett vid detta datum, medan uppgifter om bidrag och ersättningar inte alltid lagts in av samtliga län. Vi väljer ändå att redovisa inlagda uppgifter även om den ekonomiska delen av statistiken inte är helt komplett vid denna tidpunkt. För en mer detaljerad redovisning av viltskadeanslagets användning hänvisas till en separat rapport som kommer att sammanställas under våren.

I delområde *Tamdjur* redovisas bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av fredat vilt på tamdjur samt skador på tamdjur och beviljade ersättningar för dessa. Statistiken omfattar andra tamdjur än ren.

I delområde *Hund* redovisas ersättning för uppkomna skador av rovdjur på hundar samt antalet hundar som dödats eller skadats av respektive rovdjursart under året.

I delområde *Gröda* redovisas bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av fredat vilt på gröda inom jordbruket och ersättningar för uppkomna skador på gröda samt vilka skadegörare som observerats. Storleken på skördebortfallet ligger till grund för ersättningens storlek.

Rovdjursforum

Databasen Rovdjursforum är ett verksamhetsstöd åt länsstyrelserna som har tagits fram av Naturvårdsverket i samarbete med bland andra Viltskadecenter. I Rovdjursforum lagras länsstyrelserna bland annat information om inventeringar och ärenden som rör bidrag till skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för skador på tamdjur, hundar och gröda orsakade av fredat vilt. De som har tillgång till Rovdjursforum i dagsläget är tjänstemän på länsstyrelserna, Naturvårdsverket och Viltskadecenter.

Rovdjursforum är Internet-baserad, vilket innebär att användare kan koppla upp sig mot den via bredband eller modem och lagra uppgifter eller ta del av det som finns lagrat. Den höga tillgängligheten gör det möjligt att snabbt registrera uppgifter om skador, samtidigt som användarna kontinuerligt kan skapa sig en överblick. Rovdjursforum togs i bruk våren 2003.

Under 2010 kommer Naturvårdsverket att påbörja framtagandet av ett nytt IT-system som ska ersätta Rovdjursforum. Det nya IT-stödet kommer även ha en publik del där allmänheten via en webbsida ska kunna ta del av rovdjursobservationer, skador på tamdjur, hund och gröda, med mera. Den nya databasen kommer dock tidigast att kunna tas i bruk under 2011.

1. Tamdjur

Om statistiken

Redovisningen av beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder och beviljade ersättningar för uppkomna skador grundas på beslut fattade under perioden 1 jan 2009 – 25 jan 2010 (dagen för uttag ur Rovdjursforum).

Bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av rovdjur på tamdjur går oftast till uppsättning av rovdjursstängsel kring beteshagar. De vanligaste stängseltyperna är femtrådiga elstängsel eller fårnät kompletterade med två eltrådar (en låg och en hög). Bidrag kan även lämnas till andra former av både permanenta och akuta åtgärder.

Redovisningen av skador på tamdjur 2009 innefattar angrepp som inträffat under perioden 1 jan – 31 dec 2009. Skador på tamdjur redovisas dels som antal *djur* som angripits av björn, järv, kungsörn, lodjur och varg under året, dels som antal *angrepp* på tamdjur orsakade av respektive rovdjursart. Skador på tamdjur på fäbodbete belyses särskilt.

Samtliga skador i statistiken har blivit besiktigade av länsstyrelsens besiktningsmän. Vid besiktningen gör besiktningsmannen en bedömning av om döds- eller skadeorsaken är orsakad av ett stort rovdjur. Ett tamdjur räknas i denna rapport som angripet av rovdjur om det dödats eller skadats och besiktningsmannen har bedömt sannolikheten till minst 50 % för att rovdjur är orsaken. Angripande rovdjursart är den rovdjursart som besiktningsmannen bedömt mest sannolikt har orsakat angreppet. Även djur som saknas i samband med angrepp redovisas.

Beviljade bidrag och ersättningar 2009

2009 beviljade länsstyrelserna totalt 130 ansökningar om bidrag för åtgärder som syftar till att förebygga skador av rovdjur. Den totala summan uppgick till 4 417 000 kr (tabell 1). Under perioden 1997 – 2009 har de beviljade bidragen varierat mellan 0,4 miljoner kr (år 1997) och 9,8 miljoner kr (år 2007) (figur 1).

Den sammanlagda ersättningen beviljad av länsstyrelserna för skador orsakade av stora rovdjur på tamdjur 2009 uppgick till 1 990 000 kr (tabell 1). Av denna var 468 000 kr (24 %) för skador orsakade av björn, 1 000 kr (< 1 %) för skador av järv, 5 000 kr (< 1 %) för skador av kungsörn, 109 000 kr (5 %) för skador av lodjur, 1 406 000 kr (71 %) för skador av varg och 1 000 (< 1 %) för skador av okänt rovdjur (besiktningsmannen inte kunnat avgöra vilken rovdjursart som orsakat skadan) (tabell 1). 2009 är det första året med ett besiktigt järvangrepp på ett annat tamdjur än ren (i detta fall ett får) i Sverige sedan viltskadesystemet infördes 1997. Under perioden 1997 – 2009 har den beviljade ersättningen varierat mellan 0,3 miljoner kr (år 1997) och 2 miljoner kr (år 2009) (figur 1).

Tabell 1. Av länsstyrelserna under 2009 beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder samt beviljad ersättning för uppkomna skador på tamdjur orsakade av rovdjur 2009 (tusen kronor).

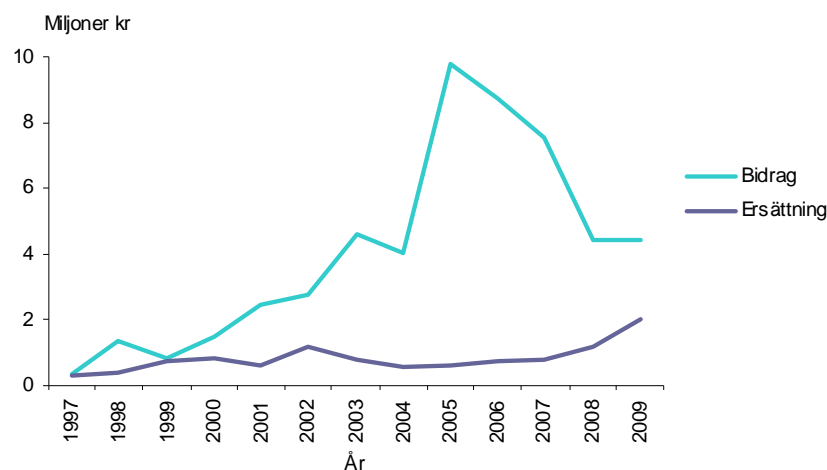
Län	Bidrag		Ersättning per rovdjur					Okänt rovdjur ¹	Ersättning totalt	Totalt
	Björn	Järv	Kungsörn	Lodjur	Varg					
Stockholm	-	-	-	-	-	-	6	-	6	6
Uppsala	228	-	-	-	-	-	8	-	8	236
Södermanland	282	-	-	-	7	310	-	-	317	599
Östergötland	-	-	-	-	4	-	-	-	4	4
Jönköping	-	4	-	-	2	-	-	-	6	6
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	5	-	-	-	-	5	5
Blekinge	-	-	-	-	-	105	-	-	105	105
Skåne	161	-	-	-	6	51	-	-	57	218
Halland	-	5	-	-	7	5	-	-	16	16
Västra Götaland	1 221	-	-	-	9	303	-	-	312	1 533
Värmland	3	-	-	-	3	54	-	-	57	60
Örebro	298	24	-	-	-	9	-	-	33	331
Västmanland	398	-	-	-	10	12	-	-	21	419
Dalarna	1 035	77	-	-	58	234	1	-	370	1 405
Gävleborg	501	208	-	-	-	-	-	-	208	709
Västernorrland	141	1	-	-	2	83	-	-	87	228
Jämtland	148	103	-	-	2	226	-	-	331	479
Västerbotten	-	13	1	-	-	-	-	-	14	14
Norrbottnen	-	34	-	-	-	-	-	-	34	34
Hela landet	4 417	468	1	5	109	1 406	1	1 990	6 406	

¹⁾ Okänt rovdjur: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Rovdjursforum

Observera att summorna är avrundade till närmaste tusental, varför en del totalsummor inte går jämt ut i tabellernas rader och kolumner.

Figur 1. Beviljade bidrag och ersättningar inom delområde Tamdjur 1997- 2009

Källa: Rovdjursforum

Skador på tamdjur 2009

Det totala *antalet* rovdjursangripna tamdjur under 2009 var 687 st (dödade, skadade eller saknade, tabell 2 och 3). Av dessa var 664 st (97 %) får, 15 st (2 %) nötdjur och 2 st (< 1 %) getter. 6 st (< 1 %) hägnade hjortar anmäldes också för besiktning och konstaterades vara rovdjursangripna. Se även redovisning för respektive rovdjursart nedan.

Tabell 2. Antal dödade, skadade eller saknade av respektive tamdjur till följd av angrepp av fredade rovdjur i Sverige 2009.

Rovdjur	Får					Nöt					Get					Häst					Annat					Totalt	
	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt	Antal angrepp	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt	Antal angrepp	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt	Antal angrepp	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt	Antal angrepp	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt	Antal angrepp	Totalt antal djur angripna	Totalt antal angrepp
Björn	66	5	27	98	20	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	99	21
Järv	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Kungsörn	8	-	1	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	2
Lodjur	58	6	4	68	39	2	1	-	3	2	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	6	-	-	6	5	79	47
Varg	305	91	91	487	61	3	3	-	6	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	493	66
Okänd ¹⁾	1	-	-	1	1	2	2	1	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5
Totalt	439	102	123	664	124	8	6	1	15	12	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	6	-	-	6	5	687	142

¹⁾ Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Rovdjursforum

Under perioden 1997 – 2009 har det totala antalet tamdjur angripna av rovdjur varierat mellan 226 st (år 1999) och 701 st (år 2010). Antalet rovdjursangripna tamdjur kommer sannolikt även i fortsättningen att variera mellan åren.

142 *angrepp* på tamdjur registrerades 2009 (tabell 2 och 4, figur 8). I figur 2 visas hur antalet angrepp på får har varierat under åren 1997-2010. De stora mellanårsvariationerna i antalet angrepp för samtliga arter kan framför allt förklaras med att enskilda rovdjursindivider under vissa år står för en stor andel av det totala antalet rovdjursangrepp. När en sådan individ försvinner (ofta genom skydds jakt) minskar antalet angrepp betydligt. Trenddiagram över antal angrepp redovisas endast för angrepp på får, eftersom rovdjursangrepp på övriga tamdjur är få och präglas av slumpmässiga variationer.

Angrepp på tamdjur på fritt skogs- eller fjällbete 2009

22 av angreppen (15 %) skedde på djur på fritt skogs- eller fjällbete (eller *fäbodbete*). Av de redovisade djuren ovan var 118 st (17 %) angripna på fäbodbete. Dessa bestod av 114 får (17 % av det totala antalet angripna får), 2 st nötdjur (13 %) och 2 st getter (100 %) (se särredovisning i tabell 5).

Tabell 3. Antal tamdjur angripna¹ av björn, kungsörn, lodjur, varg eller okänd² per län och i hela landet 2009.

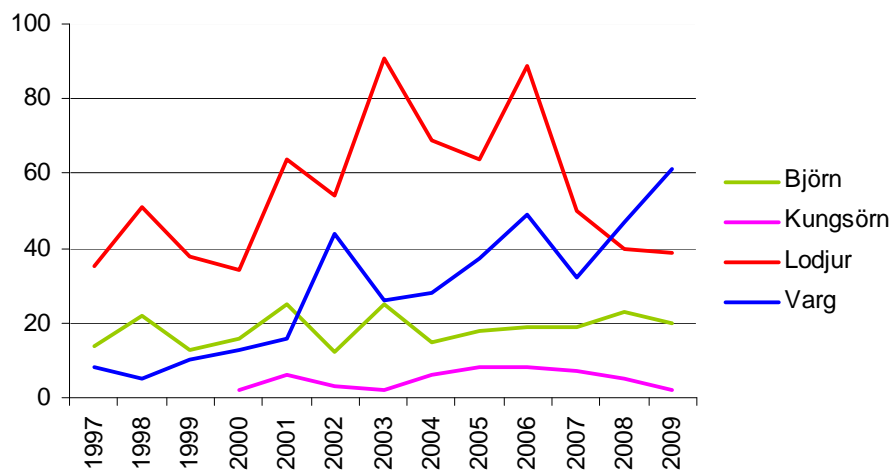
Län	Björn	Järv	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänd ²	Totalt antal djur angripna
Stockholm	-	-	-	-	3	-	3
Uppsala	-	-	-	1	3	1	5
Södermanland	-	-	-	5	60	-	65
Östergötland	-	-	-	3	-	-	3
Jönköping	2	-	-	2	1	-	5
Kronoberg	-	-	-	-	8	1	9
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	9	-	-	-	9
Blekinge	-	-	-	-	47	-	47
Skåne	-	-	-	6	24	-	30
Halland	1	-	-	3	2	2	8
Västra Götaland	-	-	-	15	73	-	88
Värmland	-	-	-	3	62	-	65
Örebro	-	-	-	1	5	-	6
Västmanland	-	-	-	7	9	-	16
Dalarna	31	-	-	26	90	1	148
Gävleborg	4	-	-	3	-	-	7
Västernorrland	1	-	-	2	44	-	47
Jämtland	38	-	-	1	62	-	101
Västerbotten	7	1	-	1	-	-	9
Norrbottn	15	-	-	-	-	1	16
Hela landet	99	1	9	79	493	6	687

¹) Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödats eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

²) Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Rovdjursforum

Figur 2. Antal rovdjursangrepp på får 1997- 2009

Källa: Rovdjursforum

Tabell 4. Antal angrepp på tamdjur¹ av björn, kungsörn, lodjur, varg eller okänt rovdjur² per län och i hela landet 2009.

Län	Björn	Järv	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänt rovdjur ²	Totalt antal angrepp
Stockholm	-	-	-	-	1	-	1
Uppsala	-	-	-	1	1	1	3
Södermanland	-	-	-	5	4	-	9
Östergötland	-	-	-	2	-	-	2
Jönköping	2	-	-	2	1	-	5
Kronoberg	-	-	-	-	3	1	4
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	2	-	-	-	2
Blekinge	-	-	-	-	7	-	7
Skåne	-	-	-	5	2	-	7
Halland	1	-	-	3	2	1	7
Västra Götaland	-	-	-	9	12	-	21
Värmland	-	-	-	3	10	-	13
Örebro	-	-	-	1	2	-	3
Västmanland	-	-	-	3	3	-	6
Dalarna	5	-	-	8	9	1	23
Gävleborg	1	-	-	2	-	-	3
Västernorrland	1	-	-	1	2	-	4
Jämtland	8	-	-	1	7	-	16
Västerbotten	1	1	-	1	-	-	3
Norrbottn	2	-	-	-	-	1	3
Hela landet	21	1	2	47	66	5	142

Källa: Rovdjursforum

¹⁾ Får, nöt, get, häst, annat

²⁾ Okänt rovdjur: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Tabell 5. Antal angrepp på tamdjur¹ på fäbodbeta av björn, kungsörn, lodjur, varg eller okänt rovdjur² per län och i hela landet 2009. Det totala antalet angrepp av respektive art inom varje län visas inom parentes.

Län	Björn	Järv	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänt rovdjur ²	Totalt antal angrepp
Stockholm							-
Uppsala							-
Södermanland							-
Östergötland							-
Jönköping							-
Kronoberg							-
Kalmar							-
Gotland							-
Blekinge							-
Skåne							-
Halland							-
Västra Götaland							-
Värmland					2 (10)		-
Örebro							-
Västmanland							-
Dalarna	5 (5)				6 (9)	1	1
Gävleborg							-
Västernorrland				1 (1)			-
Jämtland	2 (8)				3 (7)		-
Västerbotten		1 (1)		1 (1)			-
Norrbottn							-
Hela landet	7	1		2	11	1	15

Källa: Rovdjursforum

¹⁾ Får, nöt, get, häst, annat

²⁾ Okänt rovdjur: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

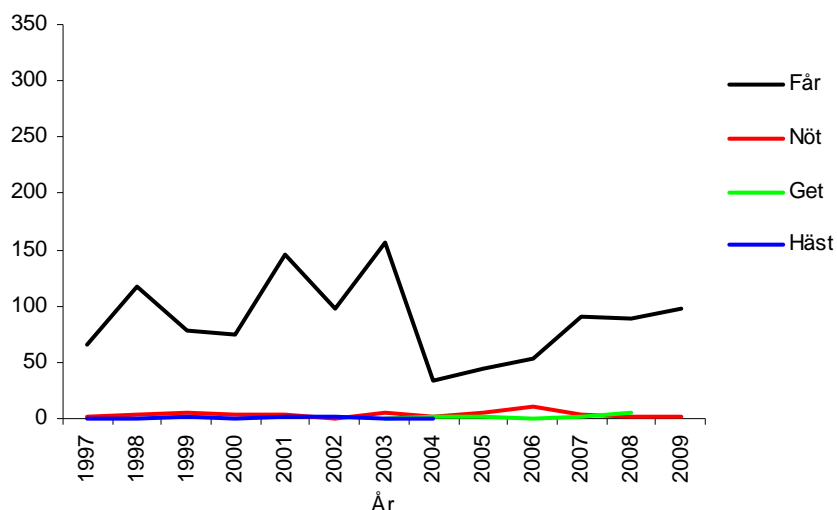
Angrepp orsakade av björn 2009

Tabell 6. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av *björn* per län och i hela landet 2009.

Län	Får			Nöt			Get			Häst			Annat ¹			Totalt angripna av björn					Totalt antal djur angripna	
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Häst	Annat ¹		
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Västra Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	16	2	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	31
Gävleborg	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Västernorrland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Jämtland	24	3	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	-	-	-	-	-	-	38
Västerbotten	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	7
Norrbottnen	11	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	1	-	-	-	-	-	15
Hela landet	66	5	27	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98	1	-	-	-	-	99	

Källa: Rovdjursforum

Figur 3. Antal tamdjur angripna¹ av björn 1997- 2009

¹) Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödades eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Rovdjursforum

Tabell 7. Antal björnangripna bikupor/bisamhällen per län och i hela landet 2009.

Län	Antal angrepp	Förstörda	Skadade	Saknade	Totalt antal angripna
Stockholm	-	-	-	-	-
Uppsala	2	6	1	-	7
Södermanland	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-
Västra Götaland	-	-	-	-	-
Värmland	-	-	-	-	-
Örebro	1	4	-	-	4
Västmanland	-	-	-	-	-
Dalarna	1	3	-	-	3
Gävleborg	8	50	-	-	50
Västernorrland	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-
Norrbottn	1	4	-	-	4
Hela landet	13	67	1	-	68

Källa: Rovdjursforum

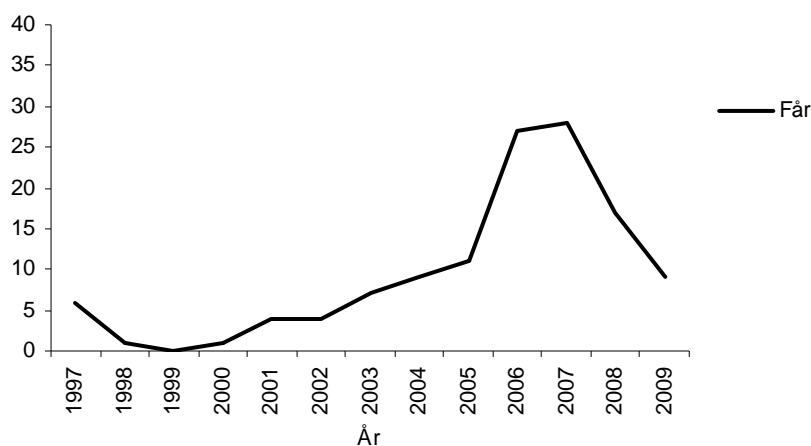
Angrepp orsakade av kungsörn 2009

Tabell 8. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av *kungsörn* per län och i hela landet 2009.

Län	Får			Nöt			Get			Häst			Annat ¹			Totalt angripna av kungsörn					
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Häst	Annat ¹⁾	Totalt antal djur angripna
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	9
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	9

Källa: Rovdjursforum

Figur 4. Antal tamdjur angripna¹ av kungsörn 1997-2009

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödade eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Rovdjursforum

Angrepp orsakade av lodjur 2009

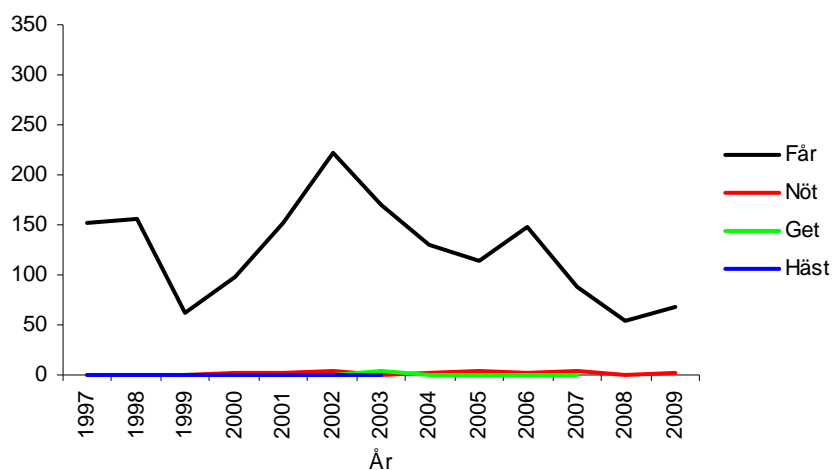
Tabell 9. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av lodjur per län och i hela landet 2009.

Län	Får			Nöt			Get			Häst			Annat ¹			Totalt angripna av lodjur					
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Häst	Annat ¹⁾	Totalt antal djur angripna ¹
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Södermanland	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5
Östergötland	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
Jönköping	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	3	6
Halland	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	3
Västra Götaland	11	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	15
Värmland	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3
Örebro	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Västmanland	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	7
Dalarna	20	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	2	-	-	-	-	26
Gävleborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	3	3
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Jämtland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Västerbotten	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	58	6	4	2	1	-	2	-	-	-	-	-	6	-	68	3	2	-	6	79	

Källa: Rovdjursforum

¹⁾ Annat djurslag utgörs av hjort

Figur 5. Antal tamdjur angripna¹ av lodjur 1997- 2009

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödat eller skadat av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Rovdjursforum

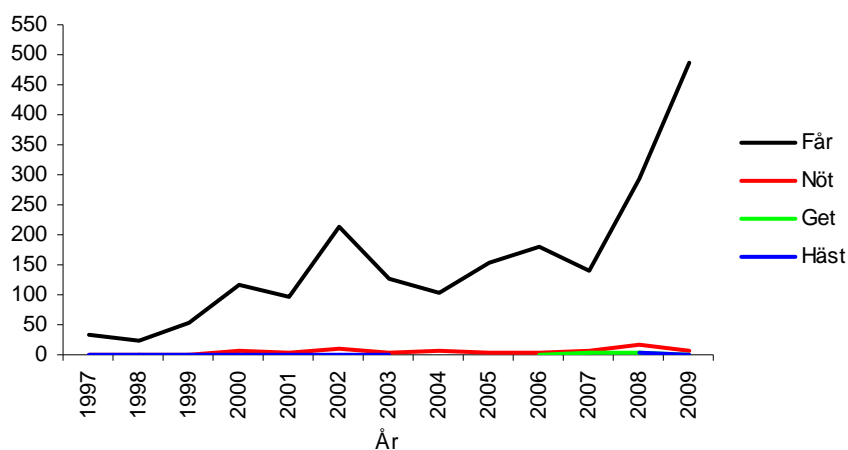
Angrepp orsakade av kungsörn 2009

Tabell 10. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av varg per län och i hela landet 2009.

Län	Får			Nöt			Get			Häst			Annat ¹			Totalt angripna av varg					Totalt antal djur angripna
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Häst	Annat ¹)	
Stockholm	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	
Uppsala	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	
Södermanland	28	24	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59	1	-	-	-	60	
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Jönköping	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	
Kronoberg	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	8	
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Blekinge	27	13	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45	2	-	-	-	47	
Skåne	22	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	-	-	-	24	
Halland	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	
Västra Götaland	58	3	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71	2	-	-	-	73	
Värmland	51	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62	-	-	-	-	62	
Örebro	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5	
Västmanland	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	9	
Dalarna	63	11	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90	-	-	-	-	90	
Gävleborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Västernorrland	12	17	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44	-	-	-	-	44	
Jämtland	18	13	30	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	61	1	-	-	-	62	
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hela landet	305	91	91	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	487	6	-	-	-	493	

Källa: Rovdjursforum

Figur 6. Antal tamdjur angripna¹ av varg 1997- 2009

¹) Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödade eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Rovdjursforum

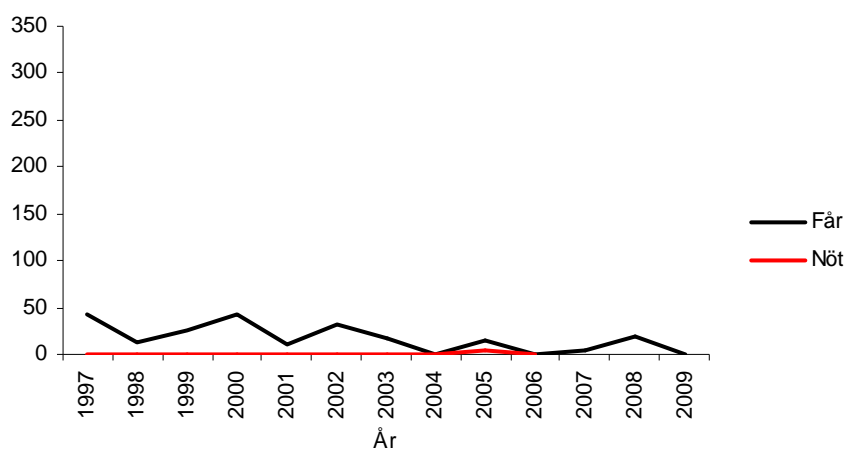
Angrepp orsakade av varg 2009

Tabell 11. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av okänd¹ per län och i hela landet 2009.

Län	Får			Nöt			Get			Häst			Annat ¹			Totalt					Totalt antal djur angripna	
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Häst	Annat ²⁾		
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Uppsala	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Västra Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Gävleborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottnen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Hela landet	1	-	-	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-	-	-	6

Källa: Rovdjursforum

Figur 7. Antal tamdjur angripna¹ av okänd 1997- 2009

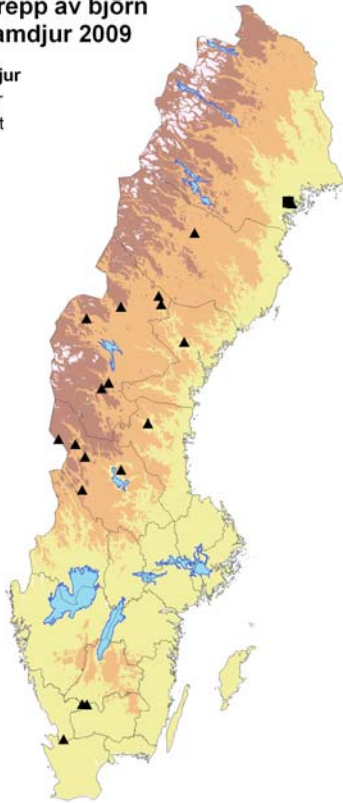
¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödats eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Rovdjursforum

Kartor över rovdjursangrepp på tamdjur i Sverige 2009 (figur 8)

Angrepp av björn på tamdjur 2009

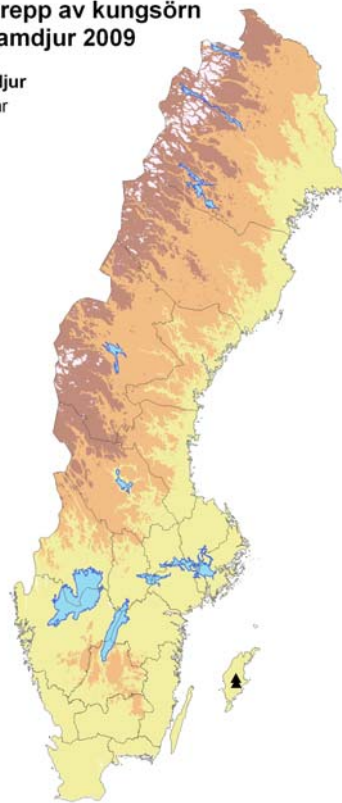
Tamdjur
▲ Får
■ Nöt

Källa: Rovdjursforum

Angrepp av kungsörn på tamdjur 2009

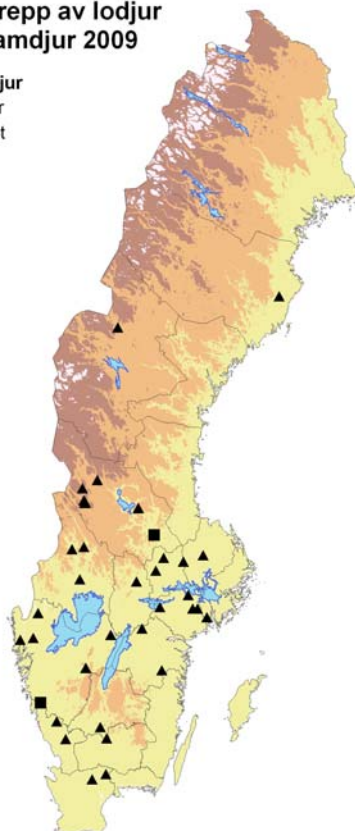
Tamdjur
▲ Får

Källa: Rovdjursforum

Angrepp av lodjur på tamdjur 2009

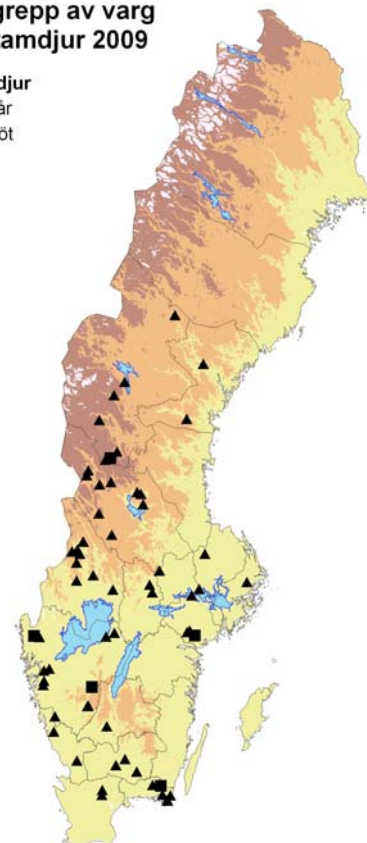
Tamdjur
▲ Får
■ Nöt

Källa: Rovdjursforum

Angrepp av varg på tamdjur 2009

Tamdjur
▲ Får
■ Nöt

Källa: Rovdjursforum

2. Hund

Om statistiken

Statistiken för skador och ersättningar för uppkomna skador inom delområde Hund bygger för år 2009 på registreringar i Rovdjursforum fram till och med 25 januari 2010 (dagen för uttag ur Rovdjursforum).

Redovisningen av rovdjursskador på hundar under 2009 innefattar angrepp som inträffat under perioden 1 jan – 31 dec 2009 och som blivit besiktigade av länsstyrelsens besiktningsman. En hund räknas i denna rapport som angripen av rovdjur om den dödsats eller skadats och besiktningsmannen har bedömt sannolikheten till minst 50 % för att rovdjur är orsaken. Angripande rovdjursart är den rovdjursart som besiktningsmannen bedömt mest sannolikt har orsakat angreppet. Saknade hundar som rapporterats som rovdjursangripna finns inte med i rapporten, om det inte genom spårning gått att konstatera att försvinnandet orsakats av ett stort rovdjur.

Ersättningar 2009

Under 2009 gavs ersättning för hundar angripna av fredade rovdjur med sammanlagt 692 000 kr (tabell 12). Av den totala ersättningen beviljad 2009 var 33 000 kr (5 %) för skador av björn, 6 000 kr (1 %) för skador av kungsörn, 79 000 kr (11 %) för skador av lodjur och 567 000 kr (82 %) för skador orsakade av varg och 7 000 kr (1 %) för skador orsakade av okänt rovdjur. Under perioden 1997 – 2009 har den totala ersättningen varierat mellan 0 kr (år 1997) och 692 000 kr (år 2010) (figur 9). 2009 höjdes maxbeloppet för ersättning för rovdjursangripna hundar från 10 000 kr till 20 000 kr, vilket förklarar den stora skillnaden i totalsummorna åren 2008 och 2009.

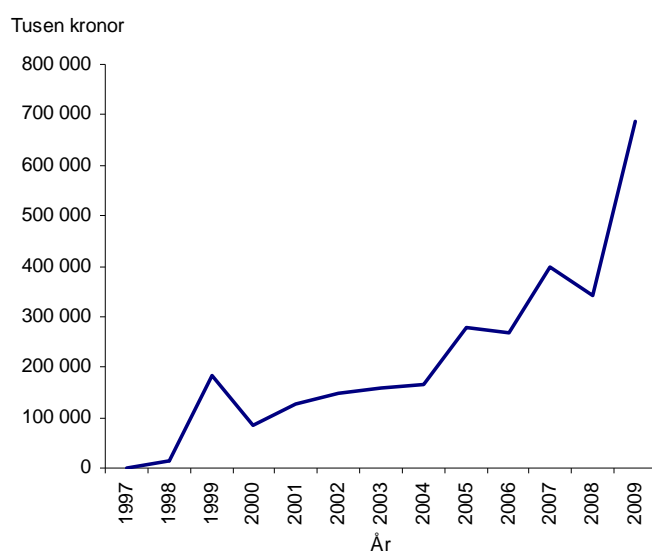
Tabell 12. Beviljad ersättning för angrepp på hundar 2009 redovisat för respektive angripande rovdjur per län och i hela landet (tusen kronor).

Län	Björn	Kungsöm	Lodjur	Varg	Okänd ¹	Totalt
Stockholm	-	-	-	8	-	8
Uppsala	-	-	2	-	-	2
Södermanland	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	0	-	-
Halland	-	-	12	-	-	12
Västra Götaland	-	-	-	91	-	91
Värmland	-	6	12	66	-	84
Örebro	-	-	6	7	-	13
Västmanland	-	-	10	40	2	52
Dalarna	26	-	10	186	-	222
Gävleborg	7	-	9	109	-	125
Västernorrland	-	-	-	-	5	5
Jämtland	-	-	18	30	-	48
Västerbotten	-	-	-	30	-	30
Norrbottn	-	-	-	-	-	-
Hela landet	33	6	79	567	7	692

¹⁾ Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Observera att summorna är avrundade till närmaste tusental, varför en del totalsummor inte går jämt ut i tabellernas rader och kolumner.

Figur 9. Beviljad ersättning för rovdjursangripna hundar 1997-2009

Källa: Rovdjursforum

Skador på hundar 2009

Totalt angreps 70 hundar av fredade rovdjur under 2009 (tabell 13, figur 11). 5 av dessa (7 %) angreps av björn, en hund (1 %) angreps av kungsörn, 16 hundar (23 %) av lodjur och 46 hundar (66 %) av varg. 2 hundar (3 %) bedömdes vara angripna av något stort rovdjur utan att det kunde artbestämmas.

Under perioden 1997 - 2009 har det totala antalet rovdjursangripna hundar varierat mellan noll (år 1997) och 61 st (år 2010). Mellanårsvariationerna kan bero på flera faktorer, bl a vädret under jaktsäsongen, vilket påverkar antalet jakt dagar med hund. En annan faktor är enskilda vargindivider eller -familjegrupper som vissa år angriper fler hundar än de "genomsnittliga" vargarna gör.

Tabell 13. Antal dödade¹, skadade eller saknade hundar till följd av angrepp av fredade rovdjur, per län och i hela landet 2009

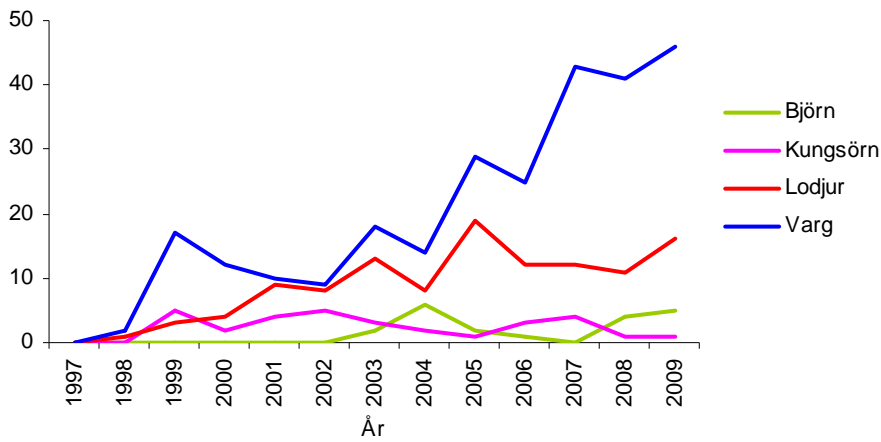
Län	Björn		Kungsörn		Lodjur		Varg		Okänd ²		Totalt antal angripna hundar					
	Dödade	Skadade	Dödade	Skadade	Dödade	Skadade	Dödade	Skadade	Dödade	Skadade	Björn	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänd ²	Totalt
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1
Uppsala	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1
Halland	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Västra Götaland	-	-	-	-	-	1	3	5	-	-	-	-	1	8	-	9
Värmland	-	-	1	-	-	6	5	4	-	-	-	1	6	9	-	16
Örebro	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	2	-	3
Västmanland	-	-	-	-	-	1	2	1	-	1	-	-	1	3	1	5
Dalarna	1	2	-	-	1	1	8	3	-	-	3	-	2	11	-	16
Gävleborg	-	1	-	-	-	2	3	3	-	-	1	-	2	6	-	9
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1
Jämtland	-	-	-	-	-	2	2	1	-	-	-	-	2	3	-	5
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2	-	2
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	1	4	1	-	2	14	25	21	1	1	5	1	16	46	2	70

¹) Antalet dödade hundar inkluderar hundar som skadats under angrepp av fredat rovdjur och som sedan avlivats till följd av skadorna.

²) Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Rovdjursforum

Figur 10. Antal hundar angripna¹ av fredade rovdjur 1997- 2009

¹⁾ Antalet angripna inkluderar hundar som dödats eller skadats av ett rovdjur eller som saknas efter rovdjursangrepp

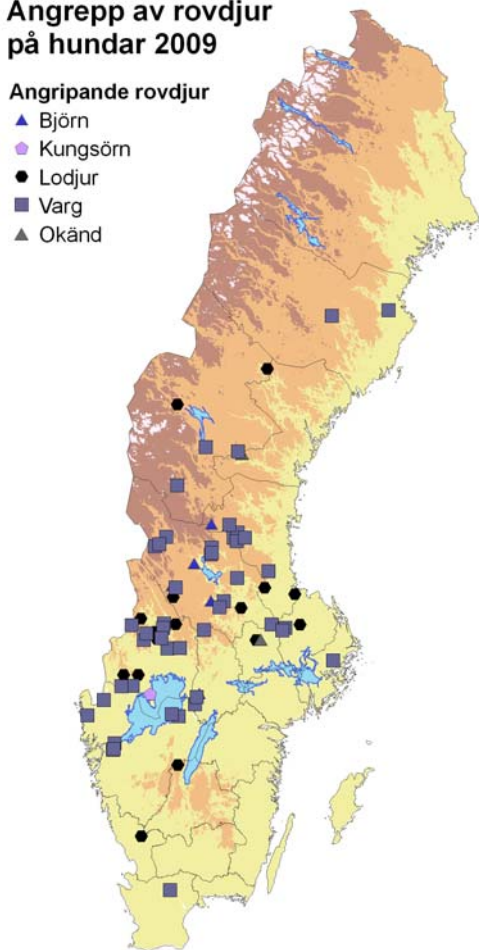
Källa: Rovdjursforum

Karta över rovdjursangrepp på hundar i Sverige 2009 (figur 11)

Angrepp av rovdjur på hundar 2009

Angripande rovdjur

- ▲ Björn
- Kungsörn
- Lodjur
- Varg
- ▲ Okänd

0 100 200Km

Källa: Rovdjursforum

3. Gröda

Om statistiken

Redovisningen av beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder och beviljade ersättningar för uppkomna skador grundas på beslut fattade under perioden 1 jan 2009–25 jan 2010 (dagen för uttag ur Rovdjursforum).

De vanligaste typerna av förebyggande åtgärder är dels utfodring av fåglarna på särskilda platser för att avleda gäss och tranor från värdefulla odlingar (antingen genom odling av ”tran- eller gåsåkrar” eller genom spridning av korn under en viss tidsperiod), dels olika skrämselfågelåtgärder (t ex gasolkanoner, spegelskrämmor eller flaggor).

Beviljade bidrag och ersättningar 2009

Under 2009 beviljade länsstyrelserna bidrag med 1 454 000 kr (tabell 14). Under perioden 1997 – 2009 har den beviljade summan varierat mellan 0 kr (år 1997) och 2,0 miljoner kr (år 2010) (figur 12).

Den sammanlagda ersättningen för skador på gröda uppgick till 2 088 000 kr (tabell 14). I många fall har flera arter orsakat skada på samma plats under en viss tidsperiod.

Summorna för bidrag och ersättningar är minimisiffror, eftersom samtliga bidrag och ersättningar ännu inte redovisats vid denna rapportens sammanställning.

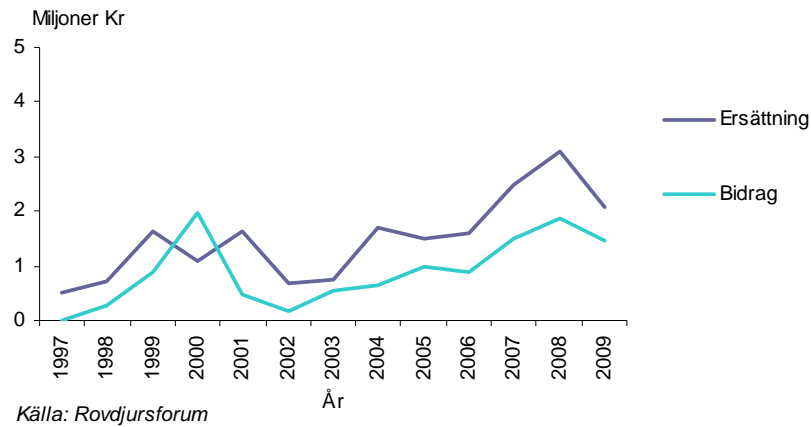
Tabell 14. Av länsstyrelserna under 2009 beviljade bidrag för skadeförebyggande åtgärder för jordbruksgrödor och beviljade ersättningar för uppkomna skador av fredat vilt på jordbruksgrödor (tusen kronor)

Län	Bidrag	Ersättning per fredad art										Ersättning totalt	Totalt	
		Annan gås	Björn	Blåsand	Grågås	Gråsand	Kanadagås	Sångsvan	Sädgås	Trana	Vitkindad			
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	586	-	-	-	1	-	-	160	-	1	-	-	163	749
Jönköping	-	-	-	-	13	-	-	-	-	60	-	-	73	73
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	250	-	-	11	-	14	-	-	275	275
Gotland	-	-	-	-	25	-	-	-	-	31	392	-	448	448
Blekinge	-	-	-	-	103	-	-	-	-	-	-	-	103	103
Skåne	276	-	-	42	173	4	-	6	20	20	20	-	284	560
Halland	-	-	-	-	-	-	-	14	-	1	-	-	16	16
Västra Götaland	169	-	-	-	-	-	-	177	-	51	-	-	228	397
Värmland	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
Örebro	392	-	-	-	13	-	-	-	-	122	-	-	135	527
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	18
Gävleborg	-	-	86	-	0	-	-	-	-	4	-	-	91	91
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	20	20
Västerbotten	16	1	-	-	4	-	-	-	-	228	-	-	234	250
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	1 454	1	104	42	582	4	-	368	20	552	412	-	2 088	3 542

Källa: Rovdjursforum

Observera att summorna är avrundade till närmaste tusental, varför en del totalsummor inte går jämt ut i tabellernas rader och kolumner.

Figur 12. Beviljade bidrag och ersättningar inom delområde Gröda 1997- 2009

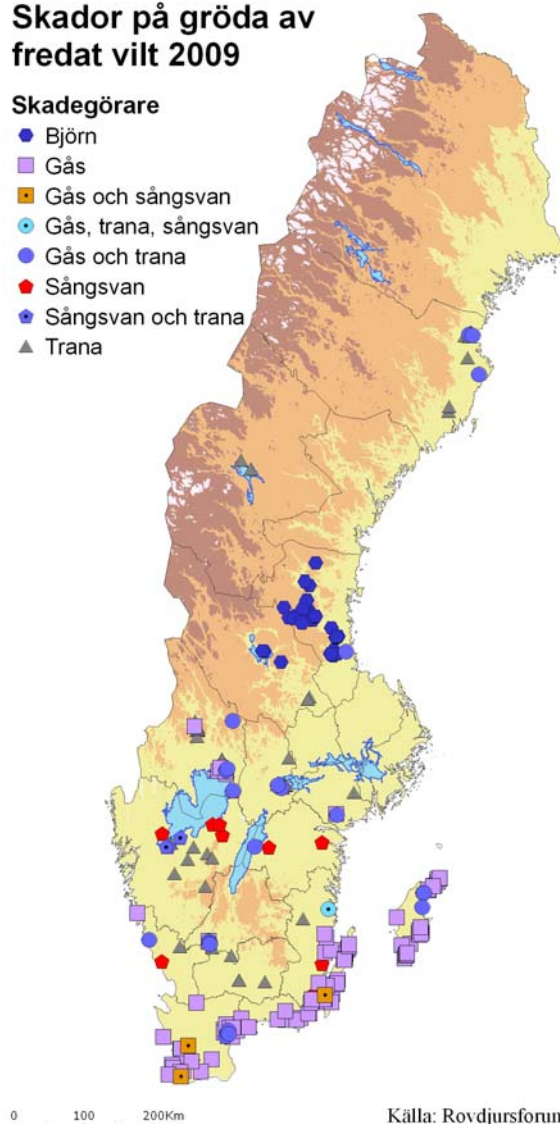

Karta över skador på gröda orsakad av fredat vilt i Sverige 2009 (figur 13)

Skador på gröda av fredat vilt 2009

Skadegörare

- Björn
- Gås
- Gås och sångsvan
- Gås, trana, sångsvan
- Gås och trana
- Sångsvan
- Sångsvan och trana
- ▲ Trana

Viltskadecenter är ett serviceorgan för myndigheter, organisationer, enskilda näringsidkare och allmänheten. Centret arbetar på uppdrag av Naturvårdsverket och tillhör Sveriges Lantbruksuniversitet. Viltskadecenter bistår bland annat med information om förebyggande åtgärder för att förhindra skador från fredat vilt.

Viltskadecenter, Grimsö Forskningsstation, 730 91 Riddarhyttan
www.viltskadecenter.se

ISBN 978-91-86331-10-8

